

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Art. III. Vtrum unus Angelus possit naturaliter esse simul in duobus locis
inadæquatis simul existere?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

ARTICULUS III.

Utrum unus Angelus possit naturaliter esse simul in duobus locis inadæquatis, inter se distantibus, absque eo quod sit in medio?

§ I.

Proponitur status difficultatis, & conclusio affirmativa statuitur.

Certum est, posse unum Angelum esse simul in pluribus locis inadæquatis continuis, & inter se non distantibus: cum enim possit esse in loco divisibili, ut supra ostensum est, potest simul esse in ejus partibus, quæ sunt loca inadæquata respectu Angeli existentis in toto illo loco. Unde solum difficultas est, an possit esse in duobus locis inadæquatis discontinuis, & inter se distantibus, contentis tamen intra spheram suæ activitatis. Supponamus v.g. Angelum, cujus sphaera activitatis ad spatium trium leucarum extendatur; & in qualibet ex illis leucis esse unam civitatem: queritur, an Angelus possit simul esse in illis duabus civitatibus, quæ in prima & tertia leuca continentur, absque eo quod sit in civitate intermedia, quæ in secunda leuca edificata est? Vel ut exemplo adhuc faciliori utar, queritur utrum Angelus possit in quatuor unius aulæ angulis existere & operari, absque eo quod existat & operetur in medio? Negant Suarez, Molina, Valentia, Vazquez; quos unus ex nostris Joannes à S. Thoma sequutus est. Affirmant verò communiter omnes Thomistæ, cum quibus

Dico, posse Angelum esse in duobus locis inadæquatis inter se distantibus, intra spheram suæ activitatis contentis, absque eo quod existat in medio. Probatur primò ratione fundamentali, desumpta ex principiis supra statutis. Angelus est in loco per liberam applicationem suæ virtutis ad illum, ita ut cum voluerit, possit virtutem suam applicare toti spheræ suæ activitatis, vel etiam aliquibus ejus partibus, & in eis tantum localiter existere, ut supra contra Valentiam ostendimus: Ergo nihil prohibet, quominus possit illam applicare duabus extremitatibus, & in illis, relicto medio intacto, collocari: sicut & homo potest simul movere duos lapides inter se distantes, quamvis nihil moveat & operetur in medio.

Confirmatur primò: Angelus potest se subtrahere à toto loco adæquato, & nullibi existere; cum sit in toto loco adæquato per liberam applicationem, ut supra ostensum est: Ergo cum sit etiam liberè in singulis ejus partibus, potest se à qualibet parte subtrahere, & consequenter à medio, remanendo in extremis.

Confirmatur secundò: Tota ratio propter quam nullum corpus potest esse in duobus locis, etiam partialibus, discontinuis, & distantibus, est quia corpus est quid continuum & dependens à loco, subindèq; non potest esse in locis discretis, nisi ejus quantitas dividatur: hæc autem ratio locum non habet in Angelis, cum careant quantitate, & sint independentes à loco: Ergo isti possunt esse in duobus locis partialibus, discontinuis, & inter se distantibus.

Confirmatur tertio: Corpus Christi potest simul

in pluribus locis naturaliter suæ virtutis adæquatis: quia ille locus, in quo Angelus per operationem procedentem à virtute sic ampliat existit, esset revera locus adæquatus operationi Angeli, & virtuti ejus sic ampliatæ; quamvis naturalem illius virtutem excederet. Advertendum est etiam, quod quamvis Angelus extra locum adæquatum suæ virtuti operativæ, sive naturali, sive gratuita, esse non possit, modo sibi connaturali, hoc est liberè se ad illum per operationem applicando; nullum tamen videtur inconveniens concedere, Angelum existentem in uno loco adæquato connaturaliter, per virtutis applicationem, posse in alio, imò & in pluribus aliis, de potentia Dei absolute per passionem constitui. Sicut enim Corpus Christi, per unam rationem locandi potest esse in uno loco circumscriptivè, & per plures conversationes, modosque sacramentales, in pluribus locis: ita etiam non videtur repugnare, quod Angelus per unam rationem locandi, scilicet potentiam operativam, determinatam per operationem, sit in uno loco ipsi adæquato, secundum rationem locandi, & per plures alias simul in pluribus aliis. Porro ad hoc ut ita eveniret, deberet Deus ita in locis præternaturalibus Angelum per passionem decinere, ut eum non impediret alibi operari.

Tomus II. Xx; mul

pererea non esset immensus; quia non esset ubique per se, sed tantum per accidens; ut optimè explicat D. Thomas supra quæst. 8. art. 4. his verbis: *Esse autem ubique per se dico id, cui non convenit esse ubique per accidens, propter aliquam suppositionem factam: quia sic granum nily esset ubique, supposito quòd nullum aliud corpus esset. Per se igitur convenit esse ubique alicui, quando tale est, quod qualitas et suppositione facta, sequitur illud esse ubique. Et hoc proprie convenit Deo: quia quotcunque loca ponantur, etiam si ponerentur infinita, præter ista quæ sunt, oporteret in omnibus esse Deum; quia nihil potest esse nisi per ipsum. Sic igitur esse ubique primò & per se convenit Deo, & est proprium ejus.*

A B C D E

117. 118. 119. 120. 121.

Bibli

simul & semel poni per verba consecrationis in pluribus hostiis separatis & inter se distantibus, quamvis non existat in medio; imò potest delinere esse in partibus intermediis ejusdem hostiæ, si illæ corrumpantur, manendo tamen in extremitatibus nondum corruptis; quia scilicet non est in Eucharistia commensurativè ad locum, sed modo quodam perfectiori & elevatiori: Atqui similiter Angelus non existit in loco, per commensurationem ad illum, sed modo quodam elevatiori, & à legibus loci absoluto & independenti, ut suprâ ostensum est: Ergo etiam Angelus poterit se collocare in pluribus locis inadæquata inter se distantibus, absque eo quòd existat in medio.

122. Respondet Joannes à S. Thoma, quòd licet Angelus sit in loco per liberam applicationem suæ virtutis, & sit absolutus à legibus loci, in eoque non sit commensurativè ad ipsum, sicut res corporea, sed modo quodam elevatiori, & ideo possit se subtrahere à toto loco, aut ab aliquibus partibus illius, non tamen ab intermediis, manendo & operando in extremitatibus: alias (inquit) esset in pluribus locis, ut plura sunt: nam loca illa partialia & inadæquata neque essent unum entitativè, ut patet, neque continuitate, essent enim divisa & discontinuata: neque ordine, quia non derivaretur operatio ex uno ad aliud, sed æque primò inciperet ab utroque. Cùm ergo Angelus non possit esse in pluribus locis, ut plura sunt (teste D. Thomâ hic art. 2. & in i. dist. 37. quæst. 3. art. 2.) repugnat etiam illum esse in duobus locis inadæquatis inter se distantibus, absque eo quòd existat in medio.

123. Hoc est præcipuum ac ferè unicum hujus Authoris fundamentum, quòd facile potest convelli. Licet enim illud inconveniens sequeretur, si Angelus poneretur in pluribus locis inadæquatis, quorum unus esset extra sphaeram propriæ activitatis, non tamen si ponatur in pluribus intra sphaeram propriæ activitatis contentis; quia hoc ipso quòd loca partialia & inadæquata cõtineantur intra spatium illud ad quòd potest Angelus extendere suâ virtutem, simul unicâ operatione in illud operando, habent rationem unius loci simpliciter. Et hujus ratio est, quia ab alio sumitur unitas loci, respectu rei corporeæ, & ab alio, respectu rei spiritualis: nam respectu rei corporeæ desumitur ab unitate formali superficiei ambientis; quæ unitas formalis, ut docetur in physica, requirit vel unam superficiem continuam, vel plures contiguas, sub eadem determinata distantia ad polos & centrum mundi: At verò respectu rei spiritualis desumitur unitas loci ex eo quòd aliquod corpus ita situatum sit, ut possit simul ab Angelo per suam virtutem operativam & operationem tangi & possideri. Cùm enim res spiritualis sit in loco per operationem, unitas loci ipsius non plus requirit, quàm requirat unitas unius operari: Sed unitas unius operari, requirit solum quòd sit simul unicâ vi operativâ, & unicâ operatione attingibile: Ergo etiam unitas loci rei spiritualis, nihil aliud requirit, quàm quòd sit ita dispositus & situatus, ut secundum omnes suas partes possit simul unius virtuti operativæ, unius operationi adæquate subijci. Unde ait S. Thomas hic art. 2. in responsione ad objecta: *Totum illud cui immediate applicatur virtus Angelî, reputatur ut unus locus eius.* Sicut ergo locus baculi, cujus una medietas est in aqua, & altera in terra, unus esse dicitur, quia

quamvis superficies aquæ & terræ realiter distinguantur, conveniunt tamen in ratione unius mensuræ continentis, & mensurantis locorum, quæ in loco se habet ut formale: ita pariter, licet duo vel plura loca inadæquata Angeli inter se distantia, intra sphaeram ipsius activitatis contenta, nec entitativè, nec continuitate, nec ordine unum sint, sunt tamen unus locus formaliter, quia conveniunt in eo quòd in loco Angeli se habet ut formale, nempe in hoc quòd est, ab eadem virtute & operatione Angeli simul tangi & possideri.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Contra conclusionem nostram obijciunt: **Primis** Recentiores: Anima nostra, quantum ad modum informandi, nequit informare partes extremas corporis, scilicet caput & pedes, quin simul informet intermedias, v.g. collum & pectus. Item Joannes, quamvis perfectissimum, non potest derivari à Sole in partem extremam spatii, nisi per media: Ergo similiter Angelus non potest simul esse in duobus locis inadæquatis, inter se distantibus, absque eo quòd existat in medio.

Sed negatur consequentia & paritas, quantum ad utrumque exemplum. Quantum ad primum quidem: tum quia anima sumit suam unitatem ab unitate corporis quod informat; partes autem diffusæ & divisæ non sunt unum corpus, sed plura: tum etiam quia anima rationalis informat corpus, suppositis dispositionibus, quarum prima est quantitas continua; Angelus verò nec sumit suam unitatem à corpore seu loco, nec ipsum informat. Quantum verò ad secundum: quia Sol & lumen sunt quod corporei & quantum; & ideo debent commensurari spatio quantitatis corporis per quòd diffunditur lumen. At oppositum dicendum est de Angelo, propter oppositam rationem, quia scilicet ipse est independens à loco, nec alligatur legibus loci; unde modus essendi in pluribus locis inadæquatis, non exigit in Angelo commensurationem ad locum, ut antè explicatum est.

Obijciunt secundò: Si posset Angelus naturaliter esse simul in pluribus locis inadæquatis inter se discontinuis, posset simul esse in pluribus locis quilibet distantia à se remotis, sicque simul esse in cælo & in terra: Sed hoc non est dicendum. Ergo nec illud. Sequela Majoris probatur. Ratio: cur in nostra sententia possit simul esse in duobus locis inadæquatis inter se discontinuis, est quia illa duo loca simul sumpta non excedunt locum totalem & adæquatum ipsius Angeli: Atqui poterit designari in cælo breve aliquod spatium, & aliud in terra; imò & in singulis extremitatibus, quæ omnia simul juncta locum Angeli adæquatum, v.g. unius leuce, non excedant: Ergo semel admisso, quòd possit naturaliter loquendo esse simul in duobus locis inadæquatis, inter se discontinuis, non potest consequenter negari, quin possit esse in pluribus locis, quilibet distantia à se remotis, sicque simul in cælo & in terra existere.

Confirmatur: Si distantia quæ est inter duo loca inadæquata Angeli, inter se discontinua, non impedit quòminus sit in illis, absque eo quòd existat in intermediis, hoc etiam non impedit alia major distantia: si enim semel Angelus potest esse, continuare præsentiam suam & operationem,

operando in adæquate in diversis locis separatis & discontinuis, parum refert quod multum aut parum illa discontinuentur.

Respondeo ad objectionem, negando sequentiam Majoris. Ad cuius probationem, nego Majorem: tota liquida ratio, cur Angelus possit naturaliter esse simul in duobus locis in adæquate, quæ quamvis inter se discontinuis, est non solum quia non excedunt locum adæquatam illius Angelus, sed etiam & maxime, quia non continentur intra spheram activitatis ipsius, seu spatii ejus adæquati: duo autem spatia in celo & in terra designata, quantumcumque sint breviter, ratione tamen distantia: quæ intercedit inter utrumque, sunt extra spheram activitatis cujuscumque Angelus; utpote cum nullus sit Angelus, cujus activitatis spheram tanta sit, ut à celo usque in terram possit se extendere. Per quod patet ad confirmationem: quando enim distantia inter aliqua loca maxima est, hoc impedit quod minus loca intra spheram activitatis Angeli contineantur, subindeque quod ad illum per modum unius loci comparentur, sed tunc habent rationem plurium: unde cum Angelus non possit in pluribus locis, ut plura sunt, simul existere, non potest etiam in pluribus locis in adæquate, intra spheram propriam activitatis non contentis, se collocare; licet id possit, quando loca partialia & in adæquate intra spheram activitatis illius continentur, quia tunc illa se habent per modum unius, ut antea declaratum est.

Dices: Loca illa in adæquate, si comparentur ad diversos Angelos, habent rationem plurium locorum, propter discontinuitatem & distantiam quam habent inter se: Ergo ob eandem rationem, respectu unius Angeli, non per modum unius, sed per modum plurium se habent.

Respondeo negando Antecedens: Nam loca illa si comparentur ad distinctos Angelos, habent rationem plurium locorum, non propter distantiam, sed propter pluralitatem virtutis quæ attingit illa: unde non sequitur illa respectu ejusdem Angeli habere rationem plurium, cum per unam virtutem ab illo attingantur.

Multi tamen: Licet Angelus per unicam virtutem & potentiam loca illa partialia & in adæquate attingat, illa tamen contingit per plures operationes; quæ interdum sunt diversæ rationis, utpote inferentes & causantes in illis effectus speciei diversos, puta in uno lumen, in alio motum, aut aliud quippiam: Ergo loca illa partialia & in adæquate se habent, etiam respectu ejusdem Angeli, non per modum unius, sed per modum plurium locorum.

Sed dato Antecedente, nego Consequentiam: licet enim Angelus loca partialia & in adæquate intra spheram suam activitatis contenta, per operationes diversæ rationis contingeret, illa tamen non per modum plurium, sed per modum unius loci se haberent: quia tota hujusmodi operationum diversitas, se haberet mere materialiter, & illa respicerentur ab Angelo, sub una ratione formalis, quatenus scilicet essent applicativæ ad illud spatium, quod potest unica totali operatione attingere & possidere. Unde rectè observavit Naves, quod si Angelus existens per operationem univocam in loco sibi adæquato, aut in extraneis locis, non in medio, vellet operationem mutare, & in aliqua parte incipere operari effectum diversæ rationis, non mutaret locum, quia illa mutatio & diversitas operatio-

nis se haberet materialiter; eo modo porportionali, quo per mutationem superficiem ambientium, servatà eadem distantiam ad polos & centrum mundi, res materialis non mutat locum, sed semper censetur in eodem loco formaliter remanere: quia mutatio illa superficiem se habet materialiter, & unitas formalis loci, ex determinata distantia ad polos & centrum mundi desumitur.

Objicies tertio: Si Angelus simul esset in duobus locis in adæquate, discontinuis, ac inter se distantibus, haberet simul duplicem præsentiam saltem numero distinctam, respectu illorum locorum: Sed hoc non debet admitti: Ergo nec illud. Minor probatur: quia non est assignabilis actio per quam acquireret duplicem illam præsentiam: neque enim posset illam acquirere, per motum continuum, nec per discretum. Supponamus v.g. quod per unam horam Angelus fuisset in extrema parte aulæ, & postea non relicta illa extremâ parte fieret præsens alteri oppositâ, non autem intermedii; ibi non esset motus continuus, quia spatium non esset continuum; nec etiam discretus, quia ut infra dicemus, ad motum discretum requiritur derelictio termini à quo, hic autem non desereretur terminus à quo, cum supponamus Angelum in priori loco remanere: Ergo, &c.

Respondeo distinguendo Majorem: Duplicem haberet præsentiam, in adæquate, concedo: adæquate nego: esset enim in illo casu unica duntaxat præsentia adæquate, per quâ Angelus utrumque locum ut unum adæquate respiceret. Ad probationem in contrarium dico, illam secundam præsentiam non fore acquirendam per motum continuum, nec per discretum, sed per mutationem quandam ad motum discretum reductam. Sicut enim, quando Angelus occupat minorem locum quam possit, & deinde paulatim occupat locum adæquatam, acquirit etiam præsentiam per mutationem, quæ reducitur ad motum continuum: ita in proposito acquireret secundam illam præsentiam, per mutationem, quæ reduceretur ad motum discretum, de quo infra.

ARTICULUS IV.

Utrum plures Angeli possint simul esse in eodem loco?

Hujus difficultatis resolutio facilis est, suppositâ distinctione loci Angeli in materialem & formalem, naturalem & violentum, adæquatam & in adæquatam (de qua supra) & distinctione causæ efficientis in principalem & instrumentalem; de qua Philosophi 2. Physicorum. His ergo distinctionibus suppositis,

Dico primo: Plures Angeli possunt simul in eodem loco materiali existere.

Probatur: Locus materialis dicitur corpus illud seu spatium, in quo Angelus operatur: Sed plures Angeli possunt eidem corpori vel spatio simul se applicare, diversos specie effectus in eo producendo, v.g. si unus Angelus producat lucem in hac parte aëris, & alter motum; quia si non repugnat idem subjectum suscipere diversos effectus, neque repugnabit plures Angelos, quemlibet in ratione diversi agentis, illi uniri: Ergo plures Angeli possunt simul in eodem loco materiali existere.

Confirmatur: Tobia 8. dicitur quod Raphaël 135. Angelus apprehendit dæmonium, & religavit il-